
Editörler

Yrd.Doç.Dr. Fethi Kılıç / Yrd.Doç.Dr. Ümmügülsüm Kılıç

TİCARET HUKUKU

Yazarlar

Yrd.Doç.Dr. Efe Dünder
Yrd.Doç.Dr. Mehmet Ali Akkaya
Yrd.Doç.Dr. Özge Tuçe Gökalp
Yrd.Doç.Dr. Ümmügülsüm Kılıç
Derviş Koç
Dilek Karaman

Editörler
Yrd.Doç.Dr. Fethi Kılıç / Yrd.Doç.Dr. Ümmügülsüm Kılıç
Ticaret Hukuku

ISBN: 978-605-9498-01-2

Kitapta yer alan bölümlerin sorumluluğu yazarlarına aittir

1.Baskı 2017

Bu kitabın basım,yayın ve satış hakları Lisans Yayıncılığa aittir.Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik,elektronik veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz basılamaz ve dağıtılamaz.

Lord Matbaası

Lisans Yayıncılık
Tahtakale Mah. Hicret Sokak No:8/A
Avcılar-İSTANBUL
e-posta : lisans@lisansyayincilik.com.tr
www.lisansyayincilik.com.tr

ÖNSÖZ

Bireyler arasındaki ilişkileri düzenleyen kuralların en başında hukuk gelmektedir. Hukukun hakim olduğu toplumlarda düzen ve güven hakimdir. Ticari ilişkilerde de güven ortamının gerçekleşmesinde ticaret hukukunun bilinmesi ve uygulanması temel noktadır. Ticari hayatta güven ortamının oluşturulması ve meşru zeminde ticari ilişkilerin tesisi için Ticaret hukuku ve mevzuatının bilinmesinin önemi doğrultusunda yaptığımız çalışma ile sade ve anlaşılır bir dilde Ticaret Hukuku konularına kaynak oluşturması amaçlanmıştır.

Kitabımız, uygulamada üniversitelerin çeşitli bölümlerinde, özellikle İktisadi İdari Bilimler Fakülteleri ve Meslek Yüksekokulları müfredatında bulunan ve Ticaret Hukuku, Ticaret Hukuk Bilgisi, Ticari İşletme gibi isimleri taşıyan, ancak genel olarak Ticari İşletme, Ortaklıklar ve Kıymetli Evrak Hukukunu konularını kapsayan bir çalışma olup, hem öğrencilere hem de sınavlara hazırlananlara bir bilgi kaynağı olarak ;bu işin mutfağından gelen akademisyenlerce hazırlanan bir ders kitabıdır.

Kitabımız bu dersi okutan değişik üniversitelerdeki akademisyenlerden oluşan bir ekip çalışmasıyla , özveriyle ,en son güncel değişiklikleri de içerecek şekilde hazırlanmıştır.

Kitabın hazırlanmasında emek ve gayretleri için bölüm yazarı meslektaşlarımıza, bu ekip çalışmasını sağlayan ve kitabın hazırlanmasında her türlü desteği ile büyük emek veren Lisans Yayıncılık ilgililerine de teşekkür eder, bu çalışmanın; bu alanda görev yapan meslektaşlarımıza ve öğrencilerimize yardımcı olmasını temenni ederiz.

İstanbul, 2017

Editörler
Yrd.Doç.Dr.Fethi Kılıç
Yrd.Doç.Dr.Ümmügülsüm Kılıç

İÇİNDEKİLER

Önsöz	III
Bölüm 1 TİCARET HUKUKU	13
Ünite 1 TİCARİ İŞLETME HUKUKU	15
1.1.1.Ticari İşletme Kavramı	18
1.1.1.1.Ticari İşletmenin Temel Nitelikleri	18
1.1.1.1.1.Gelir Sağlama Amacı	19
1.1.1.1.2.Devamlılık	20
1.1.1.1.3.Esnaf Faaliyetinin Sınırlarını Aşma	20
1.1.1.1.4.Bağımsızlık	21
1.1.1.2.Ticari İşletmede Merkez ve Şube Kavramı	21
1.1.1.3.Ticari İşletmenin Devri	23
1.1.1.3.1.Ticari İşletme Devrinin Şartları	24
1.1.1.3.2.Devrin Hüküm ve Sonuçları	25
1.1.1.4.Ticari İşletmenin Rehni	25
1.1.1.4.1.Ticari işletme Rehninin Tarafları	26
1.1.1.4.2.Rehin Sözleşmesinin Kurulması	26
1.1.1.4.3.Rehin Sözleşmesinin Konusu	27
1.1.1.4.4.Ticari İşletme Rehninin Hükümleri	27
1.1.1.4.5.Ticari İşletme Rehninin Sona Ermesi	28
Yararlanılan Kaynaklar	30
Ünite 2 TİCARİ İŞLER VE TİCARİ HÜKÜMLER	31
1.2.1.Ticari İş	32
1.2.1.1.Ticari İş Kavramı	33
1.2.1.2.Ticari İş Karinesi	33
1.2.1.3.Ticari İş Kavramına Bağlanan Hukuki Sonuçlar	34
1.2.2.Ticari İşlerde Faiz	34

1.2.2.1.Faiz, Para Alacağının, Medeni Semeresi	35
1.2.2.2.Faiz Türleri	35
1.2.2.3.Ticari İşlerde Faizin Önemi	36
1.2.2.4.Ticari İşlerde Zamanaşımı	38
1.2.2.5.Yasak ve En Yüksek Sınırı Aşan İşlemler	38
1.2.3. Cari Hesap	39
1.2.3.1. Cari Hesabın Konusu, Takas ve Yenileme	39
1.2.3.2. Cari Hesap Sözleşmesinde Süreler	40
1.2.3.3. Cari Hesap Sözleşmesinin Sonuçları	41
1.2.3.4. Cari Hesap Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Zamanaşımı Süresi	41
1.2.4. Ticari Hükümler	42
1.2.4.1. Ticari Hükümlerin Uygulanma Sırası	42
1.2.4.1.1. Emredici Hükümler	43
1.2.4.1.2. Sözleşme Hükümleri	44
1.2.4.1.3. Ticari Hükümler	44
1.2.4.1.4. Ticari Örf ve Adet	45
1.2.4.1.5. Genel Hükümler	46
1.2.5. Ticari Davalar	46
1.2.5.1. Mutlak Ticari Davalar	47
1.2.5.2. Nispi Ticari Davalar	47
Yararlanılan Kaynaklar	49

Ünite 3

TACİR SIFATI VE TACİR OLMANIN HÜKÜMLERİ

1.3.1. Tacir Kavramı	52
1.3.1.1. Gerçek Kişilerin Tacir Sıfatı	52
1.3.1.1.1. Gerçek Kişi Tacir Sıfatının Kazanılması	52
1.3.1.1.2. Tacir Gibi Sorumlu Olma	54
1.3.1.1.3. Özel Durumlar	54
1.3.1.1.4. Gerçek Kişi Tacir Sıfatının Kaybedilmesi	55
1.3.1.2. Tüzel Kişilerin Tacir Sıfatı	55
1.3.1.3. Donatma İştiraki	57
1.3.2. Tacir Olmanın Sonuçları	57
1.3.2.1. İflas Tabi Olma	57
1.3.2.2. Ticaret Unvanı Seçme ve Kullanma	58
1.3.2.2.1. Ticaret Unvanının Yapısı	58

1.3.2.2.2. Gerçek Kişilerin Ticaret Unvanı	58
1.3.2.2.3. Tüzel Kişilerin Ticaret Unvanı	59
1.3.2.2.4. Ticaret Unvanının Korunması	60
1.3.2.2.5. Diğer Tanıtıcı Ad ve İşaretler	60
1.3.2.3. Ticaret Siciline Tescil Yükümlülüğü	63
1.3.2.4. Ticari Defter Tutma Zorunluluğu	64
1.3.2.4.1. Defter Tutma Usulü	65
1.3.2.4.2. Ticari Defterlerin Onaylanması	66
1.3.2.4.3. Ticari Defterlerin Saklanması ve Zıyaı	66
1.3.2.4.4. Ticari Defterlerin Delil Olması	67
1.3.2.4.5. Defterlerin Teslimi ve İbrazı	70
1.3.2.5. Basiretli İş Adamı Gibi Davranma	70
1.3.2.6. Fatura ve Teyit Mektubu Verme Zorunluluğu	71
1.3.2.7. Ticari Örf ve Âdete Tabi Olma	71
1.3.2.8. İhtar ve İhbarlarda Şekle Uyuma	72
1.3.2.9. Sanayi ve Ticaret Odasına Kayıt Olma	72
1.3.2.10. Ücret ve Cezanın İndirilmesini İsteyememe	73
1.3.2.11. Satış ve Trampalarda Özel Hükümlere Tabi Olma	73
1.3.2.12. Hapis Hakkı	74
1.3.2.13. Ücret ve Faiz İsteme Hakkı	74
1.3.2.14. Yetki Sözleşmesi Yapma Hakkı	75
Yararlanılan Kaynaklar	76

Ünite 4

TACİR YARDIMCILARI

1.4.1. Bağımlı Tacir Yardımcıları	79
1.4.1.1. Ticari Temsilci (Mümessil)	80
1.4.1.1.1. Temsil Yetkisinin Kapsamı	81
1.4.1.1.2. Temsil Yetkisinin Sınırları	83
1.4.1.1.3. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi	84
1.4.1.2. Ticari Vekil	85
1.4.1.2.1. Temsil Yetkisinin Kapsamı	85
1.4.1.2.2. Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması	86
1.4.1.2.3. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi	86
1.4.1.3. Pazarlamacı	86
1.4.1.3.1. Temsil Yetkisinin Kapsamı	88

1.4.1.3.2. Pazarlamacının Hakları	88
1.4.1.3.3. Pazarlamacının Yükümlülükleri	89
1.4.1.3.4. Pazarlamacılık Sözleşmesinin Sona Ermesi	89
1.4.2. Bağımsız Tacir Yardımcıları	90
1.4.2.1. Simsar	90
1.4.2.1.1. Unsurları	90
1.4.2.1.2. Borçları	91
1.4.2.1.3. Hakları	91
1.4.2.1.4. Simsarlığın Sona Ermesi	92
1.4.2.1.5. Gayrimenkul Simsarlığı Sözleşmesi	92
1.4.2.2. Komisyoncu	92
1.4.2.2.1. Unsurları	93
1.4.2.2.2. Borçları	94
1.4.2.2.3. Hakları	94
1.4.2.2.4. Son Bulması ve Zamanaşımı	95
1.4.2.3. Acente	95
1.4.2.3.1. Çeşitleri	96
1.4.2.3.2. Acentelik Hükümlerine Tabi Kişiler	96
1.4.2.3.3. Acentelik Sözleşmesinin Unsurları	96
1.4.2.3.4. Acentenin Borçları	98
1.4.2.3.5. Acentenin Hakları	99
1.4.2.3.6. Temsil Yetkisi	99
1.4.2.3.7. Acentelik Sözleşmesinin Sona Ermesi	100
1.4.2.3.8. Acenteliğin Diğer Sözleşmelerden Ayırt Edilmesi	101
1.4.2.3.9. Acentelik Sözleşmesinin Özel Hukuki Sonuçları	101
Yararlanılan Kaynaklar	106

Ünite 5 **HAKSIZ REKABET**

1.5.1. Haksız Rekabet Halleri	110
1.5.2. Haksız Rekabetin Sonuçları	118
1.5.2.1. Hukuk Davaları	119
1.5.2.2. Hukuk Davalarında Taraflar ve Zamanaşımı Süresi	120
1.5.2.3. Ceza Davaları	121
Yararlanılan Kaynaklar	122

2.1. Ticaret Şirketleri	124
2.1.1. Genel Hükümler	124
2.1.2. Ticaret Şirketlerinin Birleşmesi	124
2.1.3. Ticaret Şirketlerinin Bölünmesi	128
2.1.4. Ticaret Şirketlerinin Tür Değiştirmesi	130
2.2. Adi Şirket	131
2.2.1. Genel Olarak	132
2.2.2. Ortakların Birbirleri ve Üçüncü Şahıslarla İlişkileri	135
2.2.2.1. Şirketin Yönetimi	135
2.2.2.2. Ortakların Hak ve Borçları	136
2.2.2.3. Ortaklık Yapısındaki Değişiklikler	137
2.2.2.4. Temsil	137
2.2.3. Adi Şirketin Sona Ermesi	138
2.3. Kollektif Şirket	139
2.3.1. Şirketin Mahiyeti ve Kuruluşu	140
2.3.2. Ortaklar Arasındaki İlişki	142
2.3.2.1. Şirketin Yönetimi	142
2.3.2.2. Ortakların Hak ve Borçları	143
2.3.2.3. Ortaklar Arasındaki Değişiklikler	145
2.3.3. Şirketin ve Ortakların Üçüncü Şahıslarla Olan İlişkisi	147
2.3.4. Şirketin İnfisahı ve Ortakların Ayrılması	147
2.3.5. Tasfiye	148
2.4. Komandit Şirket	148
2.4.1. Adi Komandit Şirket	149
2.4.1.1. Ortaklar Arasındaki İlişkiler	151
2.4.1.2. Şirketin ve Ortakların Üçüncü Şahıslarla Olan İlişkileri	153
2.4.1.3. Şirketin İnfisahı ve Tasfiyesi	154
2.4.1.4. Adi Komandit Şirketin Kollektif Şirket ile Karşılaştırılması	155
2.4.2. Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket	155
2.5. Anonim Şirket	158
2.5.1. Şirketin Mahiyeti ve Kuruluş Şekilleri	158
2.5.1.1. Anonim Şirket Türleri	161
2.5.1.2. Anonim Şirketin Kuruluş Şekilleri	161
2.5.2. Genel Kurul	163
2.5.3. Anonim Şirketlerin Kuruluş Teşkilat Yapısı ve İdaresi	166

2.5.4. Anonim Şirketlerde Denetim	170
2.5.4.1. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Gözetimindeki Denetim	170
2.5.4.2. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gözetimindeki Denetim	171
2.5.5. Hisse Senetleri	171
2.5.6. Tahviller	172
2.5.7. Anonim Şirketin İnfisahı ve Tasfiyesi	172
2.5.7.1. Anonim Şirketin Sona Ermesi	172
2.5.7.2. Anonim Şirketin Tasfiyesi	173
2.6. Limited Şirket	175
2.6.1. Limited Şirketin Kuruluşu	176
2.6.2. Ortakların Hak ve Borçları	178
2.6.3. Şirketin Teşkilat Yapısı	180
2.6.3.1. Genel Kurul	180
2.6.3.2. Müdürler	184
2.6.4. İnfisah(Dağılma) ve Ayrılma	185
Yararlanılan Kaynaklar	187

Bölüm 3 KIYMETLİ EVRAK HUKUKU

189

3.1. Genel Bilgiler	190
3.1.1. Kıymetli Evrakın Özellikleri	190
3.1.2. Kıymetli Evrakın Sınıflandırılması	192
3.1.2.1. Düzenlendiği Kanun Bakımından	193
3.1.2.2. Temsil Ettiği Hakkın Türü Bakımından	194
3.1.2.3. Düzenlenmesine Sebep Olan Temel İşlem ve İlişki İle İlgisi Bakımından	196
3.1.2.4. Hakkın Senetten Önce Var Olup Olmaması Bakımından	197
3.1.2.5. Kamu Güvenliğine Sahip Olup Olmaması Bakımından	197
3.1.2.6. Yatırım Amacı Taşıyıp Taşıyamaları Bakımından	198
3.1.2.7. İhracı(Seri Halinde veya Tek Tek Çıkarılmaları) Bakımından	199
3.1.2.8. İskonto Esasına Tabi Olup Olmaması Bakımından	199

3.1.2.9. Asli Senet Olup Olmamları Bakımından	200
3.1.2.10. Devir Şekilleri (Hak Sahibinin Tespiti) Bakımından	201
3.1.3. Kıymetli Evrakta İtiraz ve Def'iler	207
3.1.4. Tahvil (Dönüştürme), Senedin Tür Değişirmesi	212
3.1.4.1. Kanuni Tahvil	212
3.1.4.2. İradi Tahvil	213
3.1.5. Kıymetli Evrakın Zıyaı ve İptali	214
3.1.5.1. Kıymetli Evrakın İptalinin Amacı	215
3.1.5.2. İptal Davası Açmanın Şartları	215
3.1.5.3. İptal Kararı Verme Yetkisi	217
3.1.5.4. İptal Davası Sonucunda Alınan İptal Kararının Sonuçları	217
3.1.5.5. Kıymetli Evrakın Türlerine Göre İptal Usulü	219
3.2. Kambiyo Senetleri	223
3.2.1. Kambiyo Senetlerinin Özellikleri	224
3.2.2. Kambiyo Senetlerinde Uygulanan Ortak Hükümler: Ehliyet, İmza ve Temsil	227
3.3. Bono	228
3.3.1. Bonoda Şekil Şartları	229
3.3.2. Bonoda Ciro	232
3.3.2.1. Temlik (Devir) Ciro su	235
3.3.2.2. Tahsil Ciro su	236
3.3.2.3. Rehin Ciro su	237
3.3.3. Aval	238
3.3.4. Bonoda Vade	240
3.3.5. Bonoda Ödeme	241
3.3.5.1. İbraz	241
3.3.5.2. Ödeme	243
3.3.6. Zamanaşımı	251
3.4. Çek	252
3.4.1. Çek Kavramı ve Hukuki Niteliği	252
3.4.2. Çek Keşide Edilebilme Şartları	252
3.4.3. Çekin Unsurları	253
3.4.4. Çekin Devri (Tedavülü)	257
3.4.5. Çekin İbrazı	259
3.4.5.1. Çekte Vade	259
3.4.5.2. Çekte İbraz Süreleri	259
3.4.6. Çekin Ödenmesi	261
3.4.7. Vasıflı Çekler	263

3.4.7.1. Türk Ticaret Kanununda Düzenlenmiş Olan Çek Türleri	263
3.4.7.2. Uygulamada, İhtiyaçlar Doğrultusunda Ortaya Çıkan Çek Türleri	264
3.4.8. Çekten Cayma	265
3.4.9. Karşılıksız Çek ve Sonuçları	266
3.5. Poliçe	267
3.5.1. Poliçenin Şekil Şartları	268
3.5.1.1. Poliçenin Zorunlu Unsurları	269
3.5.1.2. Poliçenin Alternatif Unsurları	270
3.5.1.3. Poliçenin İhtiyari (İsteğe Bağlı) Unsurları	271
3.5.1.4. Poliçeye Konulamayacak Kayıtlar	272
3.5.1.5. Poliçenin Unsurlarında Eksiklik ve Açık (Beyaz) Poliçe	272
3.5.2. Poliçede Kabul	272
3.5.2.1. Kabule Arzın İhtiyariliği Kuralı ve İstisnaları	274
3.5.2.2. Kabulün Sonuçları	275
3.5.2.3. Kabul Etmemenin Sonuçları	275
3.5.3. Poliçenin Tedavülü (Dolaşımı)	275
3.5.4. Poliçede Aval	276
3.5.5. Poliçede Ödeme	276
3.5.6. Poliçede Başvurma Hakkı	276
3.5.7. Poliçede Zamanaşımı	276
Yararlanılan Kaynaklar	277